

ИСХРАНА ФАЗАНА

Фазани лети претежно бораве у пољима и то житима и културама крмног биља, ређе у репи и кромпиру. У јесен и зими више се задржавају у шуми, гајевима, трскарима, жбуњу, ремизама. Природна храна фазана састоји се од биљних и животињских врста (углавном инсекти). Од зељастих биљака узима лишће и нежније делове биљака што у пролеће представља процентуално највећи део фазанске хране. После узима све више семења зељастих биљака, коровских и културних биљака и у јесен ова врста хране преовлађује над осталом. Поред тога фазан узима јагодасте и друге плодове жбунасте вегетације. Учешће семења коровских биљака у храни фазана износи 10-20% од укупне хране, па је због тога фазан корисна птицама за пољопривреду. Учешће инсеката и њихових ларви у храни одраслих фазана креће се од 10-30% од укупне хране (зими мање, лети више). Млади фазанчићи до 10 недеља узимају нарочито много инсеката, па је њихово учешће у храни фазанчићи износи око 80%. Већина инсеката које тамане фазани штеточине су пољопривредних култура, међу њима је и кропмирова златица, па су фазани и због тога врло корисни за пољопривреду

Зимско прихрањивање фазана је неопходно, јер су тада са поља однешена жита, корење и кртоле, мање је семења и инсеката у слободној природи, а шума не пружа по правилу довољно хране за фазане. Зато се фазани лако привикавају на зимска хранилишта и сакупљају се на њима у великом броју. Где има хранилишт фазан не напушта терен иако је он велики мигратор и удаљава се до 30 км од првобитног боравишта, ако у њему нема довољно хране и мира

Хранилишта се праве као косе настрешнице, а под се набија и уздигне изнад околног терена. У земљу пода може се умешати мекиње и разно семење да би ту фазан чепркао и дуже се задржавао. Под настрешнице треба једном годишње дезинфиковати. Уз хранилишта се налази и појилиште (природне или вештачко). Воду треба у вештачким појилицама мењати бар 3 пута недељно. За зимско прихрањивање фазана служи зрнелје жита, мекиње, очинци, разно семење, затим корење и кртоле, зимски кељ, а могу се дати и крмне смеше у пелетама промера 3-5 mm. За зимску исхрану фазана добро служе и ремизе са пољима зимског кеља

Полагање хране у хранилишта врши се једном дневно или сваког другог дана ујутро, а почиње већ у новембру

Зимско прихрањивање фазана обезбеђује раније доношење и већи број јаја по женки

Посебну пажњу заслужују фазани, који се држе затворени у кавезима и волијерама (већи простори ограђени са плетеном жицом са свих страна, за држање птица). Њима треба припремити и дати целокупну потребну храну. Они се овде хране на сличним основама као кокошке у интензивном живинарством. Дају им се крмне смеше посебно компоноване за сваку категорију (фазанчићи, носиле, приплодне женке и фазани), а на основу њихових физиолошких потреба

Потребе појединих категорија фазанске дивљачи у хранљивим састојцима су дате у табlici 1.

Таблица 1. Потребе фазана у хранљивим материјама (у смeши)

	фазанчићи до 8 недеља	фазанчићи преко 8 недеља	приплодне фазанке
Протеини, %	30	22	20
Са, %	1,25	1,0	3,0
Р, %	0,8	0,7	0,7
NaCl, % додати	0,3	0,3	0,3
Mn, mg	50	40	50
Витамин А, iј	10.000	7.500	15.000
Витамин D₃, iј	1,500	1,000	1,500
Витамин В₂, mg	7	5	5
Ниацин , mg	60	40	50

Остали потребни микроелементи и витамини нису наведени, али ће сваки, минерално-витамински додатак за живину, који има довољно витамина А да покрије потребе, имати довољно и микроелементи и витамина, који нису посебно поменути

Мужјаци фазана имају сличне потребе као и приплодне фазанке, једино што за њих Са био знатно нижи тј. свега 0,8%, а Mn би могао да се смањи на 40 mg/kg хране

Пример смеше за фазанчићи до 8 недеља

• овас, ољуштен	10,0%
• кукуруз	26,0%
• пшеница	12,0%
• сојина уљана сачма	25,0%
• обрано млеко у праху	5,0%
• рибље брашно	10,0%
• месно брашно	8,0%
• сточни квасац	2,7%
• сточна со	0,3%
• минерално-витамински премикс	1,0%

Крмне смеше за фазанке носиле су знатно скромније и могу да изгледају овако:

• јечам	14,5%
• кукуруз	30,0%
• пшеница	20,0%
• сојина уљана сачма	20,0%
• рибље брашно	7,0%
• коштано брашно	2,7%
• сточна креда	4,0%
• сточна со	0,3%
• минерално-витамински премикс	1,5%

У обе наведене крмне смеше минерално-витаминска премиксна предсмеша садржи 1.000.000 јј витамина А/кг хране и сразмерно остале микросастојке. Таква предсмеша обезбеђује учешће од 1% за фазанчићи 10.000 јј витамина А/кг хране, а за носиле уз 1,5% у готовој смеши 15.000 јј витамина А

Крмне смеше се дају у аутоматским хранилицама по вољи. Поред ових комплетних крмних смеша може се фазанима дати и нешто зелене хране (млада луцерка и сл.). У кавезима и волијерима треба да буде довољно појилица и да се вода мења уколико и појилице нису аутоматске

Одраслим фазанима за одржавање живота треба дневно 40-55 gr зрнасте хране или неке једноставне крмне смеше. Фазанкама у време ношења треба двоструко више хране ради покривања потреба за производњу јаја. Кока фазанка снесе у слободној природи 12-18 јаја масе 28-29 gr по јајету у року од 2 месеца. У волијерима фазанке снесу и до 60 јаја за око 3 месеца

Млади фазанчићи пилићи, телесне масе 17-20 gr при ваљењу, достигну за 8 недеља телесну масу до 40 gr што представља релативно брзо растење и знатне потребе за покриће дневног прираста. Дневни прираст пилића креће се од 1 gr првих дана живота до 15 gr после 8 недеље. При конверзији хране у фазанчића од 2:1 утрошак хране по 1 пилету кретао би се од 2 gr на дан прве недеље живота до 30 gr крајем овог периода исхране. За цео осмонедељни период утрошило би се 800 gr крмне смеси по фазанчету тј. 800 kg смеси на 1000 пилића. Овако ниска потрошња крмне смеси за фазанчиће унеколико कंपезује њену врло високу цену